

TYGODNIK ŻYDOWSKI

Organ Organizacji Sjonistycznych w Tarnowie.

PRENUMERATA:

Miesięcznie	zł. 1 10
Kwartalnie	3 30
Półrocznie	6 60
Rocznie	13 20
Prenumerata zamiejscowa o 10 proc. drożej.	

Redakcja i administracja: ul. Goldhammera 2.
Godziny przyjęć od godz. 4 do 5 po południu.

Rękopisów nie zwraca się.

OGŁOSZENIA:

Strona	zł. 200—
1/2 strony	100—
1/4 "	50—
1/8 "	30—
1/16 "	15—
1/32 "	8—
Przed tekstem 100 proc. drożej. Drobnie za słowa 30—	

Rok II.

Tarnów, piątek dnia 11 stycznia 1929.

Nr. 2.

Głos ma Naród cały!

Dobrze kto niedawno powiedział, że jeśli chodzi o przeprowadzenie dystynkcji co do przynależności ideowej poszczególnych członków przyszłej Jewish Agency, podział na grupy sjonistów i niesjonistów nie będzie rzeczywistym wyrazem ustosunkowania się członków naszego najwyższego aeropagu narodowego do sjonizmu ablowiem wszyscy t. zw. „niesjonisci” zgłaszając swój akces do Jewish Agency, deklarują swój bezwzględnie pozytywny stosunek do idei żydowskiej siedlbyj narodowej w Palestynie, a tem samem i do sjonizmu. Można dyskutować i spierać się na temat, czy t. zw. żydowska siedziba narodowa w Palestynie służyć ma jako instrument do rozwijania coraz bardziej zaogniającej się kwestii ekonomicznej zdeklasowanych mas żydowskich we wschodniej Europie, dla których wszystkie służby emigracyjne są na długie lata zatrzasnięte, można mieć odmienne zdania co do form politycznego sąsiedztwa Palestyny, jako bazy żydowskiego bytu narodowego, albo nie musi się być zgodnym co do granic pojemności Palestyny, jako realnego środka, prowadzącego pierwiej czy później do rozwiązania kwestii żydowskiej, ale jedno jest pewnem, że idea palestyńska wyszła poza ramy ciasnego partycularizmu żydowskiego, a stała się własnością całego Narodu żydowskiego, Jewish Agency w swem podstawowym założeniu powstaje nie tyle wólc przysięgnięcia nowych źródeł finansowych do popierania dzieła odbudowy żydowskiej ojczyzny, ile właśnie w tym celu, aby być żywym monumentem niezachwianej zbiorowej woli narodowej, która solidarnie wypowiada się za ideą regeneracji narodu żydowskiego na własnej ziemi palestyńskiej. Nie masz dziś prawdziwego Żyda, który sensu stricte nie byłby sjonistą. W wysiłku woli i pracy nad zbudowaniem asydu dla dwutyśiecznej tulażką niekanego narodu ofiarą współpracy wszystkich stanów i warstw społecznych musi być jednako ważna. Każdy groz i każdy najmniejszy ułamek wydatkowanej energii fizycznej czy duchowej, nastawiony pod względem swego przeznaczenia pod kątem naszego ostatecznego celu, stanowi równoprawnie ogniwo w olbrzymim łańcuchu wysiłku i trudów, skierowanych ku zdobyciu sobie godnego i poczesnego miejsca w ogólnoludzkiej rodzinie wolnych i twórczych narodów.

Rozwój kultury i postępu, dwu podstawowych pierwiastków zasadości życia ludzkiego, zdaje się zdążyć teraz szerszymi krokami do mety, której na imię wyparcie krzywdy ludzkiej na rzecz sprawiedliwości indywidualnej i społecznej. Droga do Cielu daleka i nie na jedno pokolenie wyłożona. Wszystkie prawie narody przez usta swoich legitymnych reprezentantów w sposób dobitny dały wyraz swojemu przekonaniu, że bez gruntownej naprawy dziejowej krzywdy, dokonanej na Narodzie Biblij, podciół kultury i postępu będzie iluzoryczny i niepełny. Narodowi, który chce żyć i złożyć tyle do wódz żywotności swego geniuszu twórczego, prawa do życia odebrać nie wolno. Realizacja idei sjonistycznej będzie najwzajem i najsłabszym zadośćuczynieniem historycznem dla Narodu, wiecznego tulażca...

We wszystkich krajach cywilizowanych prawie ze spontanicznie powstały komitety propalestyjskie, grupujące w sobie nawiąbitniejsze osobowości z świata chrześcijańskiego i żydowskiego, które postawiły sobie za zadanie czynie współdziałanie w dziele urzeczywistnienia Myśli sjonistycznej. Podbiliśmy brawurowo serca i sumienia nieżydowskiego świata kulturalnego, który z niebyswałem ciepłem i entuzjazmem na rzecz naszej idei się wypowiedział.

Powiedzieliśmy, że sjonizm rozsądzi skurpie partyjnie ograniczonych wynurów i wyszedł na szerokie łożysko żywiołowego prądu samozachowawczego w żydości. Pewna, że na prawem i lewem skrzydle stychać jeszcze tu i ówdzie skrzek niezadowolonych, po uszy w bagnie głębie obskurancizmu czy płasku bezdusznych doktryn grzędnących niebożactw, niezmierzających oddziaływać odżywczych promieni wschodzącego słońca lepszej, świetlanej przyszłości żydowskiej. Sjonizm — to postep, sjonizm — to znaczy isć wciąż naprzód, sjonizm — to życie i energia. I tu mamy prawo grawitacji i skójarzonego z niem prawa oporu. Tam, gdzie siła, która prze naprzód, tam jest opór, jako skutek fenomenu ruchu ciał fizycznych na płaszczyźnie tarcia. Póła jednak działania oskrzydłonej idei siły lamie opór i zagłusza zgrzechot zawodowych i nałogowych malkontentów, a ujęta w karby mechanizmu organizacyjnego, dyscyplinuje masy i konstruuje wizję ich tryb życia. Potencjonalnie w masy żydowskie sjonizm przenił i w krew i kości. Ująłony i potencjalny charakter siły sjonizmu, głębokimi korzeniami zaszczerpnął na dnie duszy Narodu żydowskiego, przeistacza się teraz w żywiołową siłę kinetyczną i im większy jej rozmach będzie, tem więcej budująca będa jej skutki.

Nadeszła chwila, w której klucz do samowyzwolenia narodowego przechodzi w ręce samego społeczeństwa żydowskiego. Chwila ta wymaga silnej i skoordynowanej woli, skierowanej ku wyższemu czynowi i ofiar. Teraz nie wystarczy samo sympatyzowanie z ideałami sentymentalne rezonowanie uczuciem. Każdy dojrzwały Żyd czy Żydówka, o ile w swojej przynależności do społeczeństwa żydowskiego odczuwa głęboki związek organiczny, oparty na czemś więcej jak na stosunku przypadkowej akcesyjności rasowej lub wyznaniowej, musi przysięgnąć na siebie rolę aktywnego pioniera lepszego Jutra dla Narodu. Nikomu nie wolno z pod odpowiedzialności się uchylić, bo zbyt wielką i świętą jest Sprawa, w której służbie wszyscy bez wyjątku wpłynąć nie musimy. Do Czynu stajemy wszyscy i każdy z osobna, bo głos ma Naród cały...

R-n.

G. WRÓBŁOWA UL. BÓŻNIC 9

przyjmuje wszelkie roboty do znaczenia, haftu i malowania, według najnowszych wzorów

po cenach nader przystępnych.

Koncesjonowana szkoła tańców S. WEIDENA

prowadzi
w sali „HOTEL ROTTENBERG”
II. Kurs najmodniejszych tańców:
TWIST — YALE-BLUES — SLOW-FOX
DETA — WALC ANGIELSKI.
Zgłoszenia przyjmują codziennie w sali „Hotel Rottenberg”,
ul. Watowa L. 32.

Indywidualizm czy kolektywizm gospodarczy?

I
Z iscie amerykańskim roznacznem i w takim samem tempie rozpoczynać bazę czepa polnawej satysfakcji naszego życia gospodarczego.

Po przeprowadzeniu stabilizacji naszej waluty — nie wątpię, że w inicjatywę prywatną, przystępując do budowy portu w Gdyni w olbrzymich rozmiarach, wielkiej chłodzi w tej miejscowości, dużych elewatorów zbożowych w kilku punktach naszego kraju, ogromnej wprost fabryki związków azotowych w Tarnowie kosztem około 100 milionów złotych, kupuje flotę handlową, tworzy wielkie rezerwy zbożowe przez zakupno zagranicznego zboża, zakupuje wielkie przestrzenie leśne, nowe zakłady kapielowe, buduje i prowadzi hotele, jak w Warszawie i Kryniczy pod zarządem miasta w Poznaniu, upaństwia przedsiębiorstwa lotnicze „Aerolot”, produkuje w własnej wytwórni aparaty telefoniczne i telefoniczne i zamierza utworzyć za pośrednictwem kolegi komunikacji autobusowej.

Nietylko, że przejęto wszelkie urządzenia etatystyczne od zaborchych państw, ale oddano i rozszerzano coraz to nowe działy.

Wpływ władzy państwowej na całe nasze życie gospodarcze stale i systematycznie wzrasta.

Normuje się ceny węgla, cegieł, cementu i innych artykułów budowlanych, reguluje się politykę kredytową przez banki państwowe, jak Bank Gospodarstwa Krajowego, Bank Rolny i przez Pocztowa

Suknie balowe i wieczorowe fraki, smokingi czyści i odświeża ARTUR POPPER, TARNÓW

Centrala:
Krakowska 61.
Naprzeciw Plant kolej

Filia:
Wałowa 11.
Naprzeciw Kasy Oszcz.

Kierownik — instruktor z Krakowa.

Rozkład godzin nie zmieniaj.

Wpłaty za styczeń i dalsze zgłoszenia przyjmują księgarnia p. Fenichla ul. Wałowa.

W sali gimnastycznej przy szkole fund. bar. Hischa
KURSA GIMNASTYKI METODYCZNEJ
Ż. T. G. S. „Samson” znowu rozpoczęte.

Kasę Oszczędności, oraz przez decydujący wpływ na Bank Polski.

Monopole państwowe obejmują o wiele wiekszy zakres działania niż przed wojną i tak rozszerzono je na spirytus, zapalki, sacharynę, a ostatnio zamienia się monopol spirytusowy, w pewnej mierze nawet w przetwórstwo, przeprowadzając rafinowanie surowca i sprzedając swe wyroby we własnych miejscach sprzedaży.

Nie od rzeczy jest wspomnieć, że loteria państwowa, która też należy do monopolu, przyniosła skarbowi w 1927—1928 roku 10,357.500 zł.

Znamienią rolę w naszym życiu gospodarczym odgrywają monopole społeczne, jak np. ustawowy przymus ubezpieczeń ogólnych przez monopoliistyczne stanowisko Polskiej Dyrekcji Ubezpieczeń Wzajemnych (w niedalekiej przyszłości ma być rozszerzona działalność tej instytucji na ubezpieczenia grawidne i bydlę), Kasy chorych, ubezpieczenie pensyjne urzędników prywatnych, ubezpieczenie od nieszczęśliwych wypadków, ubezpieczenie na wypadek bezrobocia i t. d.

Rząd inicjuje tworzenie się karteli i trustów w naszym przemysle gdyż ułatwia mu to ważki wpływ i kontrolę i w ten dziedzinie naszego życia gospodarczego. Na czelę kartelu naftowego jest państwo w roli raftera „Polinut” a dopiero niedawno temu czyniło on sennie poważny zarządek rządowy, że w pewnym przemyśle sfery rządowej zmuszają prostopu fabrykantów do przystąpienia do kartelu pod groźbą odebrania im koncesji.

Pod hasłem standaryzacji wywozu przystępuje ostatnimi czasy rząd do tworzenia monopolu wywozowego, pociągając syndykaty wywozowe na bydło, świnie, jala, szczeniaki, pierze, przez zwolnienie od podatku obrotowego i cła wywozowego.

Równoległe z etatyzmem państwowym, jest napór rządu na samorządy do zakładania własnych przedsiębiorstw przemysłowych, jak reżeni z urzędzeniem na eksport młosa, piekarni, cegielni, młynów miejskich, betoniarń powiatowych, wapieni kół i t. d., które to przedsiębiorstwa z powodu etatystycznej gospodarki przeważnie są deficytowe.

Jeżeli jeszcze dodamy, że rząd popiera i faworyzuje ruch kooperatywno-handlowy kosztem prywatnego handlu, to zobrazowaliśmy — jakkolwiek tylko w konturach — poczynania rządu w kierunku etatyzacji naszego życia gospodarczego i zapytujemy się, jaki jest ich cel i dokąd ta droga prowadzi.

Z enuncjacji niektórych naszych ministerstw okazuje się, że w tonie samego rządu nie panuje jednolitość zapatrywań w kierunku tego zagadnienia. Pan Morawcewski usprawiedliwiał współpracę swoją z obecnym burżuazyjnym rządem tem, że polityka gospodarcza, obecnie uprawiana, jest etatystyczna i prowadzi do socjalizacji naszego całokształtu gospodarczego.

Pan Czechowicz odżegna się wprawdzie od etatyzmu, ale nie bardzo mocno, nie bardzo przekonująco broni gospodarczych poczyniań państwowych, nie będąc z punktu widzenia swego resortu nim widocznie bardzo zachwyconym.

Pan premier Bartel natomiast przynajmniej charakteryzując tych poczyniań, motywując je jako powstałe z konieczności. Rząd nie może czekać na inicjatywę prywatną ani z budową portu w Gdyni, ani z budową i zakupem floty handlowej, ani z elektoratami zbrojowymi, ani z budową fabryki związków azotowych i nawozów sztucznych w Tarnowie, ani z budową chłodziń w Gdyni. Otóż w wielu wypadkach jesteśmy etatystami z konieczności, chociaż komuś może się nie podobać, że nie jesteśmy nimi z przekonania. Dlatego też nie widzę tak wielkiej różnicy między oświadczeniami pp. Morawcewskiego i Czechowicza.

Thumasczenie to, odnoszące się tylko do powyższego zgłoszonego przez p. premiera szeregu inwestycji nie wydaje nam się wystarczającym, gdyż ani nie motywuje konieczności tych inwestycji przez państwo, ani nie wyjaśnia, względnie usprawiedliwia wszystkich innych poczyniań rządowych, przez nas tu przytoczonych, do których tu jeszcze wrócimy dla wykazania, że mogą one prowadzić tylko do socjalizacji naszego całego życia gospodarczego. (D. n.).

NADESLANE.

PODZIĘKOWANIE.

Spółceństwo powiatu tarnowskiego złożyło poważne dowód szczerzej życzliwości dla naszej armii, składając w okresie przedświątecznym hojne datki w gotówce i naturze dla urzędzenia tradycyjnej uroczystości „Opłaska” dla żołnierzy garnizonu tarnowskiego.

Uznając w pełni ową wielokuduszną ofiarność obywatelską wobec armii, poczuwamy się do miłego obowiązku złożyć na tej drodze szczerze i serdeczne podziękowanie staropolskim „Bóg zapłać” tym wszystkim, którzy do urzędzenia i uświetnienia tej uroczystości się przyczynili.

Starosta pow.: w z. Sokołowski.

PODZIĘKOWANIE.

WPani Drowej Brillandowej, oraz WPani Koscherowej najszerzej podziękowanie za bardzo wydatną współpracę w czasie „Five o'clock”, urządzanego w dniu 20 grudnia z. r. na rzecz „Samopomocy” wyraża

ZARZĄD.

Staraniem Akademickiego Związku Sjonistycznego „Achdut” odbędzie się w niedziele dnia 13 bm. w sali Safa-Berura punktualnie o godz. 6 wieczór

SAD NAD FRAKCJAMI.

Przewodniczący: Dr Wolf Schenkel. Skład Trybunału: Wolf Götzel, Dr Feig, H. Hausman, Inż. Rosenblatt. Oskarżyciel: Dr Abraham Chomet, Rzecznik: członek Komitetu Akcyjnego tow. Joachim Neiger.

Obrońcy: tow. Chiel Kurz, Dr Schwarz, Grünberg, Lezner.

Załącznik: Henryk Spielman.

Bilety w cenie 1 zł i 50 gr. do nabycia od godz. 5 w. w dniu wieczoru.

Blima Süskind

Józef Neufeld

zarezerw.

w grudniu 1928.

Osobistych zawiadomień nie wysłała się.

Z okazji zarczyn kolegi Józefa Neufelda z p. Blimę Süskind, serdecznie gratuluję

Urzędniczej i Urzędniczej.

Tow. Ubezpieczeń „Kotwica”

dyrekcja na Małopolskę w Tarnowie.

Dużo szczęścia życze mojej kuzynce Minie Fisch z okazji jej zarczyn z panem Izakiem Fischem

Felwel Schwimmer.

Zatoka Haifa-Akko.

Z okazji wykupna gruntów naokoło zatoki Haifa-Akko przez Żydowski Fundusz Narodowy, czytamy w dzienniku robotników palestyńskich „Dawar” następującą miłągawę Z. Dawida, p. 1:

„Nie o wyzwoleniu nowej ziemi obawialiśmy się, Ziemia naokoło zatoki haifańskiej wykupiona już od dawna, mimo to cieszyliśmy się na wiadomość nowego kupa. Tak bowiem cieszymy się przy wyzwoleniu każdej piecej ziemi z własności prywatnej człowieka poedynczego, a tembardziej gdy właścicielem staje się Żydowski Fundusz Narodowy. Ziemia ta przechodzi z rąk „Khiloth Cion” do grupy Flachsnera, a od niej na własność nie było jakiegokolwiek „możnego w kraju”, który dostał chętnie na nią, zewszczywszy zapach nafty, uchodzącej za rurowagą, lecz na własność Funduszu Narodowego. 22,000 dumów, w czasie kiedy jakiś lord zapłacił za 1 dum w Haifie przynajmniej 1000 funtów! Teraz otwiera się nadzieja także dla was, którzy osuszacie wody Kiszoni i cierpicie w ich błotach na malarję!

Jeszcze zdrowe nasza podstawa i oto godna odpowiedź, jaka dla sionizm ludowy, rdzenny, tradycyjny na różny zarządek, stawiane przez tego czy owego i oto jest godna odpowiedź na słowa Synesa w Genewie i Amerygo w Londynie. Takie wyzwolenie ziemi teraz i w przyszłości będzie pociechą w naszym smutku z powodu wypadków koło Muru Placzu, będzie tarczą i obroną nasza.

Cieszyć się i radujcie, wysłannicy Funduszu Narodowego, gdziekolwiek tam jesteście! Pracujcie dużo i szczerze, by Fundusz Narodowy mógł podać swym obowiązkom i zadaniom wielkim i ciężkim”.

Z wyjątkiem namaszczeniem wkładam dzisiaj grosz do puszek Żydowskiego Funduszu Narodowego.

Starosta w Tarnowie.

L. 2363/20. Tarnów, 11 grudnia 1928.

OBWIESZCZENIE.

Nm zasadzie art. 10 Rozp. Prez. Rzpłtej z dnia 22 marca 1928 Dz. U. R. P. Nr. 38 poz. 304 zarządza, co następuje:

1) W dniach i miejscach, wędliniarstwo, sklepy piekarniane i — oraz sklepy spożywcze z wyjątkiem sklepów zajmujących się wyłącznie lub przeważającą sprzedażą napojów alkoholowych, mogą być otwarte w dni powszednie od godziny 7 do 19, w soboty zaś do godziny 20.

2) Zakłady fryzjerskie i kalotechniczne mogą być otwarte w dni powszednie od godz. 9 do 19, a w soboty i dni przedświąteczne do godziny 21.

3) Budki i kioski, w których podaje się do sprzedaży na miejscu wodę sodową, wody mineralne i na poje chłodzące, oraz słodczyce i owoce, a nie sprzedaż się żadnych innych towarów, mogą być otwarte we wszystkie dni w tygodniu w czasie od 1 kwietnia do 30 września włącznie od godziny 9 do 23, w czasie zaś od 1 października do 31 marca włącznie od godziny 9 do 21.

4) Sprzedaż uliczna gazet i czasopism, oraz wyrobów tytoniowych może być odbywać w dni powszednie w godzinach od 7 do 23. — Przez sprzedaż uliczną rozumieć należy sprzedaż dokonywaną na ulicach i placach z ruchomych miejsc sprzedaży, jak: kosze, stołki, skrzynki i t. p. Sprzedaż gazet i czasopism, oraz wyrobów tytoniowych w kioskach ulicznych, w których nie sprzedaje się żadnych innych towarów, uważa się za sprzedaż uliczną.

5) Jadalnie, jak: restauracje, cukiernie, kawiarnie, mleczarnie, pasztecziarnie, piwiarnie, winiarnie, miodarnie, garkuchnie, bary, kuchnie publiczne, bufety, szynki, tartkarnie, karczmy, gospody, oraz ruchome kuchnie publiczne mogą być otwarte we wszystkie dni w tygodniu od godziny 7 do 23.

6) Wszystkie inne sklepy i miejsca zawodowej sprzedaży, oraz zakłady fotograficzne, mogą być otwarte w dni powszednie od godz. 9 do 19.

7) W wielkie Boże Narodzenia, oraz w Wielką Sobotę wszystkie miejsca zawodowej sprzedaży, oraz zakłady fotograficzne, fryzjerskie i kalotechniczne mogą być otwarte najwyżej do godziny 18.

8) Sprzedaż towarów w sklepach połączonych z jadalniami, zakładami fryzjerskimi, kalotechnicznymi lub z innymi przedsiębiorstwami wolno dokonywać tylko w godzinach określonych dla samodzielnych sklepów tej samej gałęzi handlu.

W innych godzinach miejsce sprzedaży towarów musi być w tych sklepach i zakładach zamknięte i towary dla kupujących uniemożliwione. W godzinach, kiedy sklepy są zamknięte, w jadalniach dozwolone jest wydawanie towarów tylko do spożycia na miejscu.

9) Winni przekroczenia przepisów niniejszego rozporządzenia, ulegną w myśl art. 16 Rozp. Prez. Rzpłtej z dnia 22 marca 1928 Dz. U. R. P. Nr. 38 poz. 364 karze grzywny do 2000 zł i karze aresztu do 6 tygodni, alio jednej z tych kar.

10) Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 15 grudnia 1928 r. i obowiązuje na całym obszarze powiatu tarnowskiego.

Starosta pow.: w z. Sokołowski m. p.

Pamiętajcie o Żydowskim Funduszu Narodowym.

Walcę diatermją
Dr. Anna Wassermanowa
TARNÓW, Ogrodowa 14.

Dr. med. J. Drillich
specjalista chorób jamy ustnej i zębów

przeprowadził się i ordynuje obecnie

przy ulicy Targowej 3.
(dom przed „Safa Berura”).

Dr. S. GOLDMAN
b. lekarz kliniki prof. Fingera we Wiedniu i szpitala państwowego we Lwowie.

Specjalista chorób skórnych, wenerycznych i kosmetyki lekarskiej
przeprowadził się i ordynuje

w Tarnowie, Nowy Świat 20.
Diatermia. Pantostat. Lampa kwarcowa

Dr. med. Emil Fenichel
specjalista chorób jamy ustnej i zębów
Ordynuje codziennie od 9—1 i 3—6 po poł.
Tarnów, Krakowska 2.

Kawalerska jazda.

W niedzielę 6-go b. m. sanki zaprzężone w dwa konie, na których znajdowała się grupa 4 mężczyzn w bardzo różnorodnych humorach, skręcając gwałtownie i bez ostrzeżenia z ulicy Krakowskiej w ulicę Kościuszkę, najeżdżały na przechodniów. Jedną z przechodzących osób, dziewczynę niestwierdzonego nazwiska, dostała się pod kopyta koni, a żonczka miała krzykować ofiary i nawoływać na miejscu wypadku ludzi, podzielić dalej i widzi niebezpieczną dziewczynę jakiegoś dwójście knoków, aż do rogu ulicy Zielonej. W ten sposób udało się nieszcześliwej wydostać z pod sanki, które jednak nie stanęły, lecz ze zdwojoną siłą wkroczyła między ulicę Kościuszkę.

Należy przedewszystkiem napietować zwierzęce postępowanie jadących sankami, którzy mogli łatwo spowodować śmierć lub ciężkie kalectwo swej ofiary i mieć czelność nie zatrzymać koni, lecz wleźć nieszczesną ofiarę swymi bestialskimi wybrzykowi.

Ala gdzie była naówczas policja? Przez przeciąg czasu trzech kwadransy nie widziano nigdzie w pobliżu stróża bezpieczeństwa publicznego, ale z pewnością na ulicy Wałowej było ich kilku, aby pilnować „porządku”, by broni Boże jakiś passant nie szedł jeźdźcą.

Należy jeszcze dodać, że obecny na miejscu wypadku kontrolor tramwaju p. Smalec oświadczył, że zna sprawców wypadku, ale zaprzeczyłowy o ich nazwiska, nie chciał tychże podać.

Podajemy powyższy fakt bez komentarzy z wiadomości ośnośnych władz.

Al.

„Zmienny” prąd.

Był czas, że kierownictwo miejskich zakładów elektrycznych tłumaczyło kiepskie oświetlenie miasta i marną wydajność wytwarzanego przez sieć prądu elektrycznego brakiem odpowiedniego wyposażenia maszynowego. — Zakupiono motor Diesla kosztem około 40,000 dolarów i zdawało się, że „amierzka elektryczna” będzie zażegnana. Tymczasem mimo zmontowania kosztownego Diesla, tudzież mimo rozprzestrzenienia sieci elektrycznej i związaniego z tem wzrostu konsumpcji prądu, który tantymy dyrektora elektrowni mocno podbił w górę, do starzających miastu prąd jest wprawdzie zgodny z zapowiedzią „zmienną”, ale zmienny w tem znaczeniu, że raz świeci, a raz nie... A konsument chyba ma prawo żądać, żeby elektrownia, która bierze od niego tył, cien kupna o 300% więcej ponad koszt produkcji, dostarczała prądu w stanie zdajnym do użytku.

ZAWIADOMIENIE.

Niniejszym zawiadamiam P. T. Publiczność, że z dniem 1 stycznia 1929 przeprowadziliśmy swoje

Przedsiębiorstwo dla oświetlenia elektrycznego i przeprowadzenia siły

na ul. Wałową Nr. 23.

(naprzeciw budynku Policji Państwowej)

i wykonuję wszelkie w zakresie elektrotechniki wchodzące roboty.

Z poważaniem

Bolesław Spenadel.

PRZYJAZD DO WARSZAWY ZBYTECZNY!

Za nadesłaniem 5 zł. załatwiamy szybko, starannie wszelkie sprawy w urzędach, sądach, instytucjach i t. p. — Wywiady, informacje, adresy. Sprawy handlowe.

Biurowiec: A. HOROWITZ, Warszawa, ul. Grzybowska 11.

OD WYDAWNICTWA.

Z powodu strajku w oddziale gazetowym w drukarni Engelberga, nie wyszedł w ostatnim tygodniu „Tygodnik Żydowski”.

Beżący numer ukazuje się z powodu przeszkód technicznych bez dodatku żydowskiego.

Dziś i w dni następne w kinie „APOLLO” H RABINA DANISZE W

Codziennie koncert orkiestry.

W głównej roli HENRY GEORGE.

Początek w sobotę i niedzielę o 5 wiecz.

Z reauty „Samsonu”.

Nielada kłopot to dla mnie zdać relację z tegoż reauty „Samsonu”, skoro dawno sobie „ducha”, tak się „nieco” na niej zamoczyłem, że niewiele mi z niej w pamięci utkwiło. To samo już dowodzi, że ludzie się na niej świetnie bawili, bo chyba i ja do tej gronady zwierzał przynajmniej.

Ala kilka szczegółów pozostało mi w mózgu z reauty. Przypomniał sobie p. starosta Marossany i go który zaszczcił swą obecnością reauty, widziałem dyrektora Tarni-azotu p. inż. Schaetzla, dyrektora Hanauśka z małżonką, prezesa Dra Ehrenfreunda z małżonką i cały szereg innych prawdziwych i pozornych osobistości, które wyliczę przy następnej okazji.

Nadewszystko muszę złożyć hołd nieznordowanej energii p. inż. Szancera i składnie podporządkowanemu mu sztabu współpracowników, bo tylko im zawdzięczam miły i melodramatyczny przebieg nocy reauty, która taką głęboką szczerbą wyrwała się nie tyle w moim sercu, ile w mojej zawsze z pustką sąsiadującej kieszeni...

Przechodzę do płci pięknej, bo ona wszak zawsze jest osłą zabawy. Na szczęście żadna niewiasta żadnemu meczynie języka nie odgrzyła, choć przypuszczam, mierz się po temu sposobność nadarzyła. To muszę okazywacie na dobro naszego wiarołomnego ośmego zebra zapisać i tem też nasza mila (jak czasami) kontrpartel zaskarbiła sobie ocean wdzięczności całego rodzaju mekiego.

Maszk podobno były oryginalne i pomyslowe. Suflaż mi mój przyjaćiel, nie wiem czy w tem nie zainteresowany, że prym wodził p. Schwiimmerówna. Zgadnam się, tylko z tym dodatkiem, że i hocią p. Perlbergerowej był kapitalny, nawet z nim fałszyłem, ale na zabój zapomniałem zbadać, czy był samcem, czy samica...

Był konkurs nożek (nie takich, co sprzedają na Rybnyim placu), tylko żywych, no i nagrodę zasłużeń dostała p. Franja Ponierowicza.

O reszcie laureatów nie chcę mówić. Pamiętam tylko tyle, że jedna dopomogła mi do wytrzeźwienia, za co ja jestem niewymownie wdzięczny.

Na sukniach się nie znam, a raczej nie zdołałem zapoznać się z ośnośną terminologią z tej dziedziny i dlatego ograniczę się tylko do tego, iż opowień o tych, które mnie się spodobały. Manowicie nazwiska tych pań, które były najmniej ubrane, każdemu zaprotokolować do naszego archiwum redakcyjnego z dedykacją dla prezidium tuł. „Agudy”.

Muzyka na sali była marna, natomiast miłym i pełnym temperamentem okazał się jazz-band p. Stralla i Haarów, produkujący się w przyległym do walców sali pokójku.

Ogółem reauty świetnie się udała, a 5000 złotych osiągniętego ze zabawy brutto dochodu więcej cięża prezesa inż. Szancera, aniżeli, przypuszczam, zaprowadzenie mąki na kartki reparycyjne...

re-be-n.

kol. Bienestokówna, — od godz. 8 do 9 kursu pisania na maszynie, prowadzi kol. Biegeleśówna, — w poniedziałek od godz. 8 do 9 kursu niemieckiej korespondencji, prowadzi kol. Drucker, — we wtorek od godz. 8 do 9 kursu korespondencji polskiej, prowadzi kol. Dr. Schwarz, — we środę od godz. 8.30 do 9.30 kursu języka hebrajskiego, prowadzi kol. Spielmannówna, — we czwartek od godz. 8 do 9 kursu buchalterii, prowadzi kol. Reindówna, — w soboty od godz. 3 po godzinach ekonomiczne, socjologiczne i t. d., prowadzi kol. Dr. Schwarz naprzemian z pożądanymi o sionizmie, które prowadzi kol. Bienestokówna; wieczorem od godz. 8 do 9 pożądaną z ustawodawstwa prowadzi Dr. Merz naprzemian z pożądanymi o higienie, które prowadzi Dr. Feig.

Przystępuję do zawiązków!

Uwaga: Posiedzenia zawiązków odbywają się co dwa tygodnie w piątek o godz. 7 wieczór.

Silżawka na boisku tenisowym „Samsonu” przy ul. Piłsudskiego zyskuje na popularności, Wspaniała pogoda, łód jak tafla instrzana, gromadzi coraz więcej rzadsze uprawiających zimowy sport. Najbliższa frekwencja jest w sobotę i niedzielę. Ostatnia zwłaszcza niedziela była rekordowa, gdyż 380 osób, młodzieży i starszych obojga płci skorzystało z urządzeń silżawki. W najbliższym czasie odbędzie się festyn konstruowany na łodzi.

Sekcja gimnastyczna Z. T. G. S. „Samson” rozpoczęła regularne kursy gimnastyczne w poniedziałek 7 stycznia. Czyniąc żądność życzeniom ćwiczących, zapewniłom obecnie tałe kierownictwo kursów, oddając takowe w ręce kwalifikowanego instruktora z Krakowa. Obowiązujący w grundrit rozkład godzin, pozostaje czasowo niezmieniony. Uczestników kursów wzywa się do bezwzględnej wpłaty za styczeń, gdyż inaczej tracą prawo ćwiczeń.

Z kahań. W sobotę dnia 29 grudnia z. r. odbyło się powzięcie posiedzenie Rady Żydowskiej Gminy Wyznaniowej, celem wyboru prezidium. Na posiedzenie zjawili się wszyscy radni, nie wyłączone Bindi. Przystąpiono do głosowania: Na przewodniczącego wpłynęły kandydatury p. Neigera, który na 19 głosujących otrzymał 9 głosów, Dra Kleina (blok ludowo-ortodoksyjny), który otrzymał 7 głosów i p. Zuckera (Bund), który uzyskał 3 głosy.

Również na wiceprezesa wpłynęły 3 kandydatury, a mianowicie: p. Loewa (kandydat sionistów) 9 głosów, Dra Kleina 7 głosów i Feuerersena (Bund) 3 głosy.

Wobec tego wybrano p. Neigera prezesem, a p. Loewa wiceprezesem Rady zwyczajną większością głosów.

P. Dr. Miltz zastrzegł sobie prawo wniesienia protestu przeciwko wynikowi wyborów, ponieważ wchodził on z założenia, iż prezydium Rady może zostać wybrane jedynie bezwzględną większością głosów, która w ośnośnym wypadku wynosił 10, a nie 9 głosów.

Na tem posiedzenie zamknięto.

Z „Achdut”. W sobotę dnia 29 z. m. odbył się w Itonie Związek referat kol. Monka Klaploza na temat: „Zadania młodzieży akademickiej w dobie obecnej”.

W sobotę dnia 5 b. m. odbył się referat kol. Romana Schönwettera na temat: „Problemy społeczne w sionizmie”.

W niedzielę dnia 6 b. m. urządzono dla członków Związku Kulig.

Z Brzeska donoszą nam: Staraniem miejscowego Komitetu lokalnego organizacji sionistycznej odbył się w niedzielę dnia 6 b. m. referat tow. Henryka Spielmana na temat: „Zadania Żydowskiej młodzieży w dobie obecnej”. Po referacie wywiała się dyskusja, w której zabrali głos tow. Schurr, Hönig i Celnik, poczem referent udzielił wyczerpujących odpowiedzi na postawione pytania.

Odczyt zbiorowy o zagadnieniu mniejszości narodowych. Tow. Uniwersytetu Robotniczego w Tarnowie urządza w niedzielę dnia 13 b. m. o godz. 11 przed poł. w sali kina „Apollo” odczyt zbiorowy na temat: „Zagadnienia mniejszości narodowych w Polsce”. — Przemawiać będą: poseł Niedziałkowski

Kronika.

Przejazd prof. Brodeckiego przez Tarnów. We czwartek dnia 3 b. m. bawiliśmy w przejeździe z Krakowa do Rzeszowa w naszym mieście prof. Brodecki, którego przywitał na stacji w przepięknej hebrajszczyźnie p. Neiger, oraz przedstawiciele poszczególnych frakcji i organizacji. Prof. Brodecki w odpowiedzi wyraził żal, że nie było mu danym tym razem pozostać w naszym mieście, następnie poruszył niektóre problemy aktualnej polityki sionistycznej, poczem omówił wrażenia, które wyniósł z swego pobytu w Zach. Małopolsce i wyraził radość z powodu konsolidowanej pracy i zgodnego współzycia frakcji w naszej dzielnicy. Wreszcie podkreślił, iż w bieżącym roku w lecie przyjeżdże do Polski prof. Welzman.

Związek Żydowskich Urzędników Prywatnych i Handlowców w Tarnowie komunikuje, iż kursa odbywają się w następującym porządku: w niedzielę od godz. 7—8 kursu języka niemieckiego, prowadzi

KTO RAZ SPRÓBUJE
TEN STALE KUPUJE

NIE NAMAWIAMY
LECZ PRZEKONUJEMY

z Warszawy, redaktor „Robotnika”. — poseł Emil Zerbe z Łodzi, prezes Niem. S. P. Pracy w Polsce, — Dr I. Aleksandrowicz, członek kom. centr. Bundu i poseł Dr Osnyp Kohut z Lwowa, przedstawiciel Ukr. Soc.

Wstęp 20 gr., 50 gr. i 1 zł.

Odczyt ten wzbudza wielkie zainteresowanie ze względu na temat i osoby referentów.

Lita młodzieży sionistycznej. W sobotę dnia 12 b. m. o godz. 3 popoł. w Sali-Berura odbędzie się z inicjatywy Akademickiego Związku Sjonist. „Achdu!” zebranie przedstawicieli wszystkich organizacji młodzieży sionistycznej, celem założenia

Ligi, obejmującej wszystkie zrzeszenia młodzieży.

Miejmy nadzieję, iż obrady doprowadzą do pozytywnych wyników, co niewątpliwie przyczyni się do ożywienia ruchu młodzieży w naszym mieście.

Żyd. Fundusz Narodowy zawiadamia członków komisji, że we wtorek 15 b. m. odbędzie się posiedzenie o godz. 8 w kancelarii Sali-Berura.

Hilach du th. komunikuje, że w piątek 11 b. m. odbędzie się pogadanka Dra Schwarza o godzinie 8 wieczór.

Z org. Tarbutu donoszą, że w sobotę 12 b. m. o godz. 6-30 dalszy ciąg wykładów z Trach'u. Lokal ogrzany.

PRACOWNIA KONFEKCYJ Damskiej
ELJASZA REINA W TARNOWIE Rynek 23
Wykonuje wszelkie roboty w zakresie krawiectwa damskiego wchodzące
PO CENACH PRZYSTĘPNYCH.

Tow. Eskontowe w Tarnowie
SPÓŁDZIELNIA Z OGR. ODPOW.
Przyjmuje inkaso weksli i winkulację na wszystkie miejscowości w kraju na dogodnych warunkach, przyjmuje wszelkie swoich członków, przyjmuje wkłady oszczędnościowe od 5 zł. w zwyż, oraz uskutecznia przekazy pieniężne do Palestyny i realizuje kupony dywidendowe „Jewish-Koloniat-Trust”.

Izrael Osterweil
TARNÓW, ul. Lwowska 7. — — — Telefon 425.
wykonuje **UBIORY MĘSKIE** z zagranicznych, jakoteż krajowych materiałów według najnowszych żurnali.
Ceny przystępne. Warunki dogodne.

ZWIĄZEK KREDYTOWY w Tarnowie
Spółdzielnia z ograniczoną odpowiedzialnością
ul. Bernardyńska 23. Telefon Nr. 457.
Przyjmuje wkłady do inkasa, wkłady oszczędnościowe, udziela pożyczki, eskontuje weksle i załatwia wszelkie w zakresie bankowości wchodzące czynności

Znana w całym państwie
CHEM. PRALNIA, FARBARNIA I PLISOWNIA „TĘCZA”
centrala w Krakowie, filia w Tarnowie, Wałowa 19
wykonują wszystkie w jej zakresie wchodzące roboty ze znaną starannością.
Przyjmuje się również bieliznę do prania.

M. MARGULIES
Tarnów, Wałowa 1.
MAGAZYN I PRACOWNIA TOWARÓW JUBILERSKICH ZŁOTYCH, SREBRNYCH I WYROBÓW Z CHIŃSKIEGO SREBRA.
Wielki wybór zegarków szwajcarskich „Omega”, „Schaffhausen”, „Doxa” i t. p.

FIRMA BURSZTYN
w Tarnowie
Hrabowska 22 róg Noczińskiego I.
polecą płaszcze najnowsze, fasonu z własnego wyrobu po cenach konkurencyjnych

„WAWEL” B. SCHEINOK
TARNÓW
ul. KRAKOWSKA 13
Specjalny skład koszul, krawatek i towarów galant

Przedsiębiorstwo dla robót szklarskich i lakierniczych
Maks Owide Tarnów Szeroka Nr. 5.
polecą oszkleńca wszelkiego rodzaju i dla P. T. budujących dogodne warunki spłaty. Rok założenia 1880.

Zakłady przemysłowe „TARNOWIANKA”
SAFIER i EKSTEIN w Tarnowie
polecają niniejszem swoje wyroby pierwszorzędnej jakości
obejmujące:
1. Fabrykę dachówek, cegieł i dren
oraz 2. fabrykę drutu i gwoździ.

FABRYCZNY SKŁAD KANA
N. H. BALSAM, TARNÓW
L'WOWSKA 7.
Telefon Nr. 81. Telefon Nr. 81.
Sprzedaje modne towary sukienne
PO CENACH KONKURENCYJNYCH.

Futra damskie, męskie i skórki wszelkiego rodzaju
Kupuje wszelkie surowe skóry, lisy, kuny, tchórze i t. d.

ZYGMUNT KERNER dawniej **H. S. KERNER**
GARKUCHNIA i PIWIARNIA
Wolf Taubenfeld, Tarnów
Pierwsza elektryczna **FABRYKA WEDLIN KOSZERNYCH.** Wyrób wełnisk i krakowski. Fabryka: Lwowska 7. — Mieszkanie: W. Schody 11.

Dawid Götzler
Tarnów, Lwowska 17.
Skład śledzi i wyrób moskali.

Leon Rachmil
TARNÓW, Targowa 4.
SKŁAD KAPELUSZY MĘSKICH I DZIECINNICH.
Specjalność „Borsalino”, „Hickel-superior”
— o „Goepfert”, „Lion” i inne. — o —
Stale najnowsze modele.

H. EDER, TARNÓW, ul. WAŁOWA 28
Towary galanterijne i kosmetyczne
Ceny konkurencyjne.

Główny skład papieru i przyborów szkolnych
W. SPIRA, TARNÓW
WAŁOWA 24. TELEFON 222.

S. Eichhorn
Tarnów, Lipowa 19.
FABRYKA GALANTERII ŻELAZNEJ
wykonuje wszelkie roboty ślusarsko-budowne

Helena Grün
Tarnów Sobieskiego 2.
polecą
wszelkiego rodzaju suknie, bluzki i swetry.

A. Schiff, Tarnów,
ul. Szeroka 4.
Skład towarów żelaznych
Polecą okucia kuchenne i meblowe

M. FRAND i STIEL, TARNÓW LWOWSKA 2
Wyrób walizek wszelkiego rodzaju, teczek skórzanych, oraz torb do zakupna. Przyjmuje się wszelkie naprawy

SZYBY LUSTRA KIT POKOSTOWY. DACHOWY SZKLANE najtaniej, najlepiej, najszybciej dostarcza
FABRYCZNY
SKŁAD SZKŁA OKIENNEGO **ELIASZ UNGER**
W TARNOWIE, PLAC POD DEBEM — Tel. 121.

M. Blumenkrantz Tarnów Wałowa 25.
SKŁAD TOWARÓW ELEKTRO. i RADJO. TECHNICZNYCH ORAZ ARTYKUŁÓW GALAN.

FABRYKA CUKIERKÓW
HERMAN IZRAELOWICZ
Tarnów, ul. Wałowa 28.

JAKÓB A. GRUSCHOW
TARNÓW
HURTOWNY SKŁAD TOWARÓW GALANTERYJNYCH
DAWID BETRUBNISS
HANDEL DELIKATESÓW
Tarnów, ul. Wałowa 23.